

Forord

Denne håndbog er blevet til i et samarbejde mellem Capital Associates og NCO China. Capital Associates er et kinesisk advokatfirma, som har specialiseret sig i at yde juridisk rådgivning til udenlandske virksomheder med ønske om at investere i eller handle med Kina. NCO China er et konsulentfirma, der tilbyder konsulentbistand ved etablering af virksomhed i Kina, Hong Kong, m.fl., samt regnskabs-, skatte- og HR-service til udenlandske virksomheder i Kina.

Både NCO China og Capital Associates betjener en bred vifte af klienter, fra store multinationale selskaber til små og mellemstore virksomheder. Vi er i forvejen kendt af hovedparten af de danske virksomheder i Kina, og det er vores mål fortsat at være på forkant med at rådgive netop danske virksomheder om mulighederne på det kinesiske marked.

På trods af, at Kina efterhånden har været åben for udenlandske investeringer i en årrække, og at de fleste store virksomheder allerede har en fod inden for på det kinesiske marked, er det vores erfaring, at Kina fortsat er et fremmed forretningsland for mange. Formålet med denne håndbog er at give et overblik over de grundlæggende regler og de praktiske forretningsmæssige forhold, der er relevante at kende, når man driver virksomhed i Kina. Håndbogen giver samtidig svar på de hyppigst forekommende spørgsmål fra vores klienter.

Da Kina er midt i en rivende udvikling, hvor regler og praksis ændres løbende, kan håndbogen kun være et øjebliksbillede. Vi står derfor gerne til rådighed med opdatering af information og svar på spørgsmål om de emner, håndbogen behandler.

Bagerst i bogen findes en liste med kontaktoplysninger på vores kontorer i Kina, Hong Kong og Danmark.

Håndbogen findes også i en engelsksproget udgave.

Ansvarsfraskrivelse:

Bemærk venligst, at indholdet af denne bog alene skal betragtes som uforpligtende information og vejledning. Capital Associates og NCO China er uden ansvar for eventuelle fejl og mangler i bogen uanset årsagen til disse.

Marts 2010.

© Capital Associates, Beijing – China, Advokat Birgitta Bundgaard

© NCO China, Beijing – China, Økonom Jette Renneberg

Generelle overvejelser før etablering i Kina

Det er nu mere end 30 år siden, at Kina åbnede sig for omverdenen, og de første økonomiske reformer blev iværksat. Siden da har verden været vidne til en forbløffende økonomisk udvikling. Kina har gennem perioden flere gange fordoblet sin økonomi, haft en markant stigende samhandel med udlandet (Kina overtog i 2010 Tysklands plads som verdens største eksportland) og været hovedrollespiller i periodens globale vækst. I de senere år er Kina blevet det land i verden, der tiltrækker flest udenlandske investeringer, og den kinesiske økonomi forventes inden længe at overtage Japans plads som verdens næststørste økonomi.

Kort om den kinesiske økonomi

Mange af de kinesiske reformer, der er blevet iværksat, har fokuseret på industrialisering og omfattende privatisering - dog uden at indføre egentlig privat ejendomsret. Statsejede virksomheder skabte således i 1994 82% af værdien i industrisektoren. I 2005 var dette tal faldet til 41%. Arbejdsstyrken i de statsejede virksomheder blev i samme periode skåret ned fra 80 millioner til 40 millioner. Denne udvikling sammen med den gradvist øgede åbenhed overfor udenlandske investeringer har ført til, at der i dag er tre meget forskellige sektorer: Den statsejede, den private og den udenlandsk ejede.

De statsejede virksomheder dominerer inputsektoren (f.eks. råvareudvinding, stål og petrokemi), netværkssektoren (herunder transport, kommunikation og elforsyning) og banksektoren. De statsejede virksomheder har forholdsvis let adgang til finansiering og er derfor stærkt repræsenteret i den kapitalintensive tunge industri.

De private virksomheder er ofte mindre virksomheder inden for service, handel og let industri. Disse virksomheder har ikke den samme

lette adgang til lånefinansiering som de statsejede. Derfor er væksten i den private sektor i højere grad sket via øget beskæftigelse.

Da Kina er et land rigt på arbejdskraft, men fattigt på råvarer, købes råvarer i udlandet og fragtes til Kina med henblik på arbejdskraft-intensiv forarbejdning. Kinas rolle i den globale verdenshandel har derfor været som verdens "fabrikshal", hvor værdiskabelsen i Kina hidtil har været begrænset. Udenlandske investeringer har således navnlig haft til formål at udnytte den billige kinesiske arbejdskraft og reeksportere eller videresælge produktet på det kinesiske marked.

Et stort overskud på Kinas betalingsbalance i de senere år har imidlertid betydet, at Kina ikke længere i samme grad har behov for udenlandsk finansiering. Der er blandt andet af den grund sket et holdningsskifte hos myndighederne i forhold til godkendelse af direkte udenlandske investeringer. Med henblik på at gøre Kina til en betydende selvstændig producent af højteknologiske produkter er det således i dag afgørende for myndighederne, om de udenlandske investeringer kan bidrage med ny viden og teknologi.

Der bliver også lagt mere vægt på beskyttelse af miljøet og effektiv anvendelse af naturressourcer, såvel som mere investering i Kinas fjerne vestlige og nordvestlige bælte, der i øjeblikket er langt bagefter kystområderne for så vidt angår udvikling og i særdeleshed omfanget af udenlandske investeringer.

Det kinesiske markeds karakteristika

Kina er et kæmpestort og meget forskelligartet land. Med et befolkningstal på mere end 1,3 milliarder kan Kina bedst beskrives som en blanding af forskellige kulturer, etniske minoriteter og sprog. Graden af økonomisk udvikling varierer voldsomt fra øst til vest og det samme gør gennemsnitsindkomsten per indbygger fra den ene provins til den anden.

Selvom Kina er et land med enorme muligheder, kan de fleste udenlandske investorer berette om Kina som et sted hvor det er lettere sagt end gjort at få succes. Det kinesiske marked og de mekanismer, der ligger bagved det, adskiller sig væsentligt fra markederne i de fleste vestlige lande, og man skal ikke forvente uden videre blot at kunne overføre sine eksisterende forretningsmetoder og strategi til Kina. Tværtimod er grundige forberedelser, hårdt arbejde og vedvarende bestræbelser afgørende i processen mod at opnå gode resultater på det kinesiske marked.

Som læsning af de følgende kapitler vil vise, vil det at træde ind på det kinesiske marked ofte involvere komplikationer og forskellige usikkerheder og risici. Nogle vanskeligheder kan håndteres på et tidligt tidspunkt ved hjælp af tilstrækkelige og passende forberedelser, mens andre må håndteres på det tidspunkt, hvor de opstår. Kina er berygtet for sit ineffektive bureaukrati og besynderlige regler, men er samtidig også kendt for de mange alternative veje, hvorpå vanskeligheder kan løses.

Det er klart, at den enkelte investerings særpræg betyder, at en individuel løsning er nødvendig for at gøre den til en succes. På trods heraf vil vi i det følgende give nogle generelle råd, som kan være til nytte i bestræbelserne på at få fodfæste på det kinesiske marked på den letteste og bedste måde.

Indsaml information og erfaring

Indsamling af information er altafgørende for at træffe de rigtige beslutninger. Det anbefales derfor, at man:

- Bruger alle kontakter i sit eksisterende forretningsnetværk til at indsamle vigtig viden og førstehåndserfaringer fra Kina.
- Tilbringer noget tid i Kina med henblik på at besøge forskellige lokaliteter og få lokale kontakter. Information indsamlet fra lokale kilder såsom udenlandske virksomheder, ambassader, embeds-

mænd, det lokale forretningsliv mv. er ofte afgørende for at træffe de rigtige beslutninger med hensyn til, hvordan og hvor investeringen i Kina skal placeres.

- Ikke undervurderer værdien af indledende bestræbelser på at etablere personlige bånd til Kina. Personlige relationer er meget vigtige i det kinesiske forretningsliv, både på kort og langt sigt.

Alene eller med en kinesisk partner?

Overvej omhyggeligt om der kan drages fordel af at etablere sig på det kinesiske marked sammen med en kinesisk partner/ kompagnon. Der er mange private kinesiske virksomheder, som er interesserede i at udvide deres forretning på grundlag af udenlandsk kapital, avanceret teknologi og ledelsesekspertise.

Et partnerskab med en kinesisk virksomhed kan give et betydeligt forspring med hensyn til at overkomme startvanskeligheder, opbygge de nødvendige distributionsnetværk, opnå afgørende markedsinformation og at få et tidligt tag på det kinesiske marked.

På den anden side kan et partnerskab bringe investeringen i fare, hvis den kinesiske partner ikke vælges med omhu. Se kapitlet "Etablering af virksomhed i Kina" for mere information om, hvornår det er hensigtsmæssigt at vælge et kinesisk partnerskab.

Støtte fra hovedsædet

Mange udenlandske investeringer i Kina mislykkes på grund af mangel på fuldstændig og vedvarende støtte fra moderselskabets ledelse.

Det er derfor vigtigt, at man før man tager til Kina sikrer sig, at moderselskabet er rede til at give den opbakning, der navnlig i opstartsfasen er nødvendig for, at den nye kinesiske organisation

kan få fodfæste. Det anbefales, at man er omhyggelig med at udvælge ledere og nøglemedarbejdere, giver ledelsen tilstrækkelig beslutningskompetence, er indstillet på at løbe en risiko og lide tab, vurderer udviklingen løbende og er klar til at træffe hurtige beslutninger.

Begynd småt og lær af de høstede erfaringer

For de fleste udenlandske investorer er Kina stadig et nyt og u-prøvet marked. Den bedste måde til at undgå overforbrug og skuffelser er ofte at lade forretningen i Kina vokse naturligt og organisk.

Begynd med små og velkendte projekter, gør en indsats for at finde de rigtige lokale medarbejdere, få det lokale forretningsnetværk på plads, undersøg om de lokale leverandører lever op til de fastsatte kvalitetsstandarder og lær den kinesiske måde at gøre tingene på – den er nemlig ofte meget forskellig fra den danske måde.

Mange nye investorer har haft stor nytte af i startfasen at gøre brug af incubator-miljøer og at outsource administrative opgaver så som bogføring, regnskabsudarbejdelse, afregning af skat samt HR. Yderligere information om sådanne ordninger kan fås hos NCO China.

Nyttige links

Rådgivning og hjælp til etablering af virksomhed i Kina

- www.capitallaw.cc
Capital Associates' hjemmeside.
- www.ncochina.com
NCO Chinas hjemmeside.

Offentlige myndigheder og organisationer

- <http://english.gov.cn/index.htm>
Den kinesiske centralregerings officielle hjemmeside.
- www.china.org.cn
Hjemmeside oprettet af den kinesiske regering med nyheder og information om Kina.
- www.fdi.gov.cn
Det kinesiske handelsministeriums hjemmeside rettet mod udenlandske investorer.
- <http://english.mofcom.gov.cn/>
Det kinesiske handelsministeriums officielle hjemmeside.
- www.chinainvest.com.cn
China International Electronic Commerce Centers hjemmeside.
Indeholder nyheder og information om investeringsprojekter i Kina.
- www.tdctrade.com
Hong Kong Trade Development Councils hjemmeside.
Indeholder information om samhandelsaftalen mellem Kina og Hong Kong (CEPA).

- www.tid.gov.hk/english/cepa/
Hong Kong Trade and Industry Department. Indeholder information om samhandelsaftalen mellem Kina og Hong Kong (CEPA) samt aftalerne i deres fulde ordlyd.
- www.ebeijing.gov.cn
Officielle hjemmeside for Beijing.
- www.shanghai.gov.cn
Officielle hjemmeside for Shanghai.
- www.adb.org
Asian Development Bank.
- <http://www.fmprc.gov.cn/ce/cedk/eng/>
Den kinesiske ambassade i Danmarks hjemmeside.
- www.eksportraadet.dk
Eksportrådets hjemmeside.

Andre kilder til information om Kina

- www.transparency.org
Hjemmeside for Transparency International, som er en koalition mod korruption.
- www.hoover.org/publications/clm
Hjemmeside for Hoover Institution of Stanford University. Information om kinesisk indenrigs- og udenrigspolitik.
- www.chinaeconomicreview.com
China Economic Review.
- www.worldbank.org/transitionnewsletter
Nyhedsbreve fra Verdensbanken om voksende økonomier.
- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
U.S. CIA World fact book.

Logistik

- www.maps-of-china.com
Kort over kinesiske byer, provinser og regioner.
- www.primecargo.com
Prime cargo.
- www.dsv.com
DSVs hjemmeside.

Nyhedsmedier

- www.chinadaily.cn
China Daily. Den kinesiske regerings talerør på engelsk.
- www.scmp.com
South China Morning Post. Kinesisk avis på engelsk. Lidt mindre censureret end China Daily.
- www.shanghaidaily.com
Shanghai Daily. Kinesisk avis på engelsk.
- <http://english.peopledaily.com.cn>
People's Daily. Kinesisk avis på engelsk.

Handelskamre

- www.dccc.com.cn
Det danske handelskammer i Kina.
- www.europeanchamber.com.cn
Det europæiske handelskammer i Kina.
- www.swedishchamber.com.cn
Det svenske handelskammer i Kina.

Forkortelser

AIC	Administration of Industry and Commerce
AMEA	Anti-Monopoly Law Enforcement Agency
ASBE	Accounting Standards Business Enterprises
BLTB	Beijing Local Tax Bureau
CAS	Chinese Accounting Standards
CBRC	China Banking Regulatory Commission
CCPIT	China Council for the Promotion of International Trade
CEPA	Closer Economic Partnership Arrangement
CIETAC	China International Economic and Trade Arbitration Commission
CJV	Contractual or Cooperative Joint Venture
CO (CEPA)	Certificate of Hong Kong Origin (CEPA)
COFCOM	Commission of Commerce
CPA	Certified Public Accountant
CSRC	China Securities Regulatory Commission
DTT	Double Taxation Treaty
EJV	Equity Joint Venture
EPZ	Export Processing Zones
FESCO	Foreign Enterprise Service Corporation
FIE	Foreign Invested Enterprise
FIP	Foreign Invested Partnership
FR	Fabriksregistrering hos TID (CEPA)
HKTDC	Hong Kong Trade Development Council
IASB	International Accounting Standards Board
IFRS	International Financial Reporting Standards
LoI	Letter of Intent
MII	Ministry of Information Industries
MOFCOM	Ministry of Commerce
MoLSS	Ministry of Labour and Social Security
NDRC	National Development and Reform Commission
NPC	National People's Congress (Folkekongressen)
PBOC	People's Bank of China
PRC	People's Republic of China
RMB	Renminbi (international forkortelse CNY)
RO	Representative Office

ROOs	Rules of Origin (CEPA)
SAFE	State Administration of Foreign Exchange
SAIC	State Administration of Industry and Commerce
SAR	Special Administrative Region (Hong Kong og Macau)
SAT	State Administration for Taxation
SIPO	State Intellectual Property Office of the PRC
TID	Hong Kong Trade and Industry Department
TRIPs	Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (aftale under WTO)
WFOE	Wholly Foreign Owned Enterprise
WIPO	World Intellectual Property Organization
WTO	Verdenshandelsorganisationen

Inspirationskilder

Vi har navnlig fundet inspiration til håndbogen på de hjemmesider, som er anført under "Nyttige links". Herudover er der anvendt diverse præsentationsmaterialer samt Danmarks Nationalbank, Kvartalsoversigt 1. kvartal 2009.

Sidst men ikke mindst har vi gjort brug af den mangeårige erfaring Capital Associates og NCO China har opnået i forbindelse med rådgivning af kunder.

Kontaktoplysninger

Beijing

Capital Associates

Tlf: + 86 8447 9588

Email: lukalu@capitallaw.cc

www.capitallaw.cc

NCO China, Beijing

Tel: + 86 10 8447 8118

Email: enquiry@ncochina.com

www.ncochina.com

Shanghai

NCO China, Shanghai

Tlf: + 86 21 51699589

Guangzhou

NCO China, Guangzhou

Tlf: + 86 20 8751 4381

Tianjin

NCO China, Tianjin

Tlf: + 86 22 8210 1281

Danmark

NCO (China Consult APS)

Tlf: + 45 3917 9895

NCO China er en del af AFP Group, som har kontorer i
Hong Kong - Taipei - Singapore - New Delhi – Zurich